

Szentes Város Alpolgármestere
6600 Szentes, Kossuth tér 6.
Témafelelős: Virág Olga
Iktatószám: 02-6631-6/2007

Tárgy: A civil érdekképviselet érvényesülése

Szentes Város Önkormányzat
Képviselő-testülete

Szentes

Tisztelt Képviselő-testület!

Szentes Város Önkormányzata 2005-ben a 7/2005./I.28./KT határozatával döntött a város Civil Stratégiájáról. Ennek szellemében fejleszti kapcsolatait a városban működő nonprofit szervezetekkel a lakossági szolgáltatások színvonalának emelése, a részvételi demokrácia fokozatos kiegészítése, a lakosság közérzetének javítása érdekében. Az ebben foglaltaknak megfelelően a testület két évente áttekinti a kijelölt célok teljesülését, így jelen előterjesztés a civil szféra helyének és szerepének meghatározása mellett a 2006-2007 évben végrehajtott feladatokat tárgyalja, valamint kitekintést ad a fejlesztés lehetőségeire.

1.) A civil szféra helye és szerepe

Két évtizede indult meg a civil szféra szerveződése, amellyel együtt egyfajta mentális, társadalmi megújulás is elkezdődött. Ezek a változások lassan, több generáció alatt mehetnek végbe, és csak alulról, a társadalomból kiindulva hozhatnak tartós eredményeket. E sajátos dinamikájú folyamatokat kormányzati-önkormányzati szinten megszabni nem, viszont támogatni és ezáltal megerősíteni lehet. A civil szféra, a társadalmi önszerveződés az ilyen folyamatok igazi ösztönzője.

Közös célra, a sokszínű világ szabályai, céljai, feladatai szerint szerveződő öntevékeny csoportokról van szó, amelyek magánemberekből állnak, akik különböző társadalmilag hasznos célok megvalósítása érdekében fognak össze. Különböző tevékenységeik mellett minden civil szervezet érdekvédelmi tevékenységet is ellát – tagjaiét, szűkebb vagy tágabb környezetét.

A helyi önkormányzattal való együttműködés mindkét fél szempontjából hasznos: a civilek anyagi támogatáshoz és információhoz jutnak, az önkormányzat pedig a megerősödött civil szektor segítségével könnyebben látja el a jogszabályok által előírt feladatait, a döntéshozatalba a civileket bevonva még demokratikusabbá, átláthatóbbá teheti a közügyek intézését.

A Polgármesteri Hivatal hagyományosan kiemelkedően jó kapcsolatot ápol a civil szervezetekkel. A város vezetése szem előtt tartja azt a tényt, hogy egy település megtartó erejéhez a jól működő civil szervezetek – amelyek közül többen önkormányzati feladatot is ellátnak – alapvetően hozzátartoznak, nagyon fontos szerepük van a társadalmi kisközösségek újraépülésében, a kapcsolati hálók kiszélesítésében.

Ilyenek például szociális területen a TÁMASZ és a NOSZA Támogató Szolgálat, amelyek közül ez utóbbi az önként vállalt önkormányzati feladat ellátásán kívül közösségi ellátást is biztosít, amellyel az e területen elérhető szolgáltatások választékát bővíti. A közművelődés

területén többek között a Zenebarátok Egyesülete, a Szabadidős Sportklub, és még sokan mások működnek közre a színvonalas, sokszínű városi programok létrejöttében.

Az Önkormányzat éves költségvetésében jelentős összeget különít el a különböző profilú nonprofit szervezetek anyagi támogatására. Rendelkezésükre áll - mint szolgáltató önkormányzat - minden téren. Az információval való ellátottság, és az önkormányzattal való együttműködés megkönnyítése, koordináció, szervezés érdekében 2007-től a Művelődési Iroda tevékenységi körébe utalta mind a civil, mind az esélyegyenlőségi feladatokat, tevékenyen segítendő a két szféra közeledését, együttműködését, közös gondolkodását. A Művelődési Iroda így nem csak az önkormányzati-civil párbeszédben működik közre, hanem a civil szervezetek egymás közötti partnerségének kiépülésében is, ami nagyon fontos a közös célok megvalósulását lehetővé tevő pályázati források kiaknázásában.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

A hivatal rendszerében dolgozó civil koordinátornak igen fontos szerepe van a kapcsolattartásban és a civil hálózatépítésben, valamint a civil szervezetek fejlődéséhez szükséges anyagi (pályázati) források megteremtésében – ami feltétele a majdani feladatátvállalási lehetőségnek -, és ez egyre fontosabbá válik 2007-13 között. Szükség lenne arra, hogy külön civil referenci státuszt teremtsen az önkormányzat.

2.) Beszámoló a Stratégia célkitűzéseinek teljesüléséről

a.) Anyagi támogatás

A költségvetésbe betervezett támogatási összegeken felül az önkormányzat más jellegű támogatást is nyújt a civil szervezetek különféle programjainak megvalósításához. Saját kiadású könyvekkel, díztárgyakkal járul hozzá vetélkedők díjazásához, külföldi kapcsolatok ápolásához. Helyiségigényeik megoldásában rendelkezésükre áll nem csak saját tanácskozótermeivel, hanem önkormányzati tulajdonú épületekben használati jog biztosításával.

Civil ernyőszervezet működtetésére külön összeget biztosít. A Művészetek Házában működő CivilPont jogi és pénzügyi tanácsadást tart fenn székhelyén, közreműködik a civil pályázati tevékenység generálásában, nemzetközi kapcsolatok kiépítésében, fenntartásában.

Az Önkormányzat, a Városi Civil Tanács és a CivilPont közös szervezésében megvalósuló Városi Civil Nap programjaira is elkülönített keret áll rendelkezésre. Az elmúlt két évben ez a nap töltötte be a Stratégiában említett Városi Civil Fórum szerepét, ahol az érdeklődő csoportok szervezett keretek között találkozhattak egymással és a város vezetőivel; felkészítést kaphattak a hazai pályázati rendszerekkel kapcsolatban, tájékozódhattak az Európai Unió pályázatainak kritériumairól; bemutatkozhattak egymásnak és a lakosságnak és megfogalmazhatták terveiket, elvárásaikat, beszámolhattak eredményeikről.

A Művelődési Iroda minden évben megszervezi a városi rendezvények szponzori támogatását. 2007-ben a HÓDÚT Kft bruttó 150.000 Ft-tal támogatta a Strandnyitó Partyt, melynek keretében az Életjel Egyesülettel együttműködve Civil Tér elnevezéssel bemutatkozási lehetőséget teremtettünk 11 civil szervezet részére, új színekkel gazdagítva a rendezvényt. Kezdeményezésünk során olyan nem formális partnerségek alakultak ki, melyek erősítik az önkormányzati, gazdasági és civil szféra jövőbeni együttműködésének lehetőségét, mely hosszú távon a város fejlődésének fontos tényezőjévé válhat.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Hasonlóan más önkormányzatok jó gyakorlatához, a helyi önkormányzat költségvetésében külön rovaton civil (pályázati) alapot különíthetne el a civil szervezetek

közvetlen támogatására. A közalapítványok támogatása a civil alaptól függetlenül történne. A civil alap létrehozása nem érintené az önkormányzattal együttműködési szerződést kötő szervezetek megállapodás szerinti támogatásait. A támogatásra évente egyszer a polgármester írhatna ki pályázatokat.

A pályázatok előkészítésében a polgármestert civil tanácsadó testület segítené, melynek tagjai lehetnének a Városi Civil Tanács és a civil kerekasztalok által delegált személyek és a civil koordinátor.

Az önkormányzat a civil szervezetek támogatásába bevonhatja az önkormányzat vagy intézményei tulajdonában álló, nélkülözhetővé vált tárgyi eszközöket. Ezeket az önkormányzat pályázat útján vagy anélkül a városi civil szervezeteknek ajándékozhatja vagy ingyenesen használatukba adhatja.

Az önkormányzat a fentieken kívül a civil szervezeteket lehetőségeihez mérten egyéb módon is támogathatja. Ennek keretén belül:

- a városi civil szervezetek számára „Az év civil szervezete” néven díjat alapíthat;
- a for-profit (vállalkozók) és a non-profit szervezetek egymásra találásának bátorítása érdekében „A civilek támogatásáért” a szentesi vállalkozók részére díjat alapíthat.

A Művelődési Központ tevékenységi köre bővíthető lenne civil szolgáltató központ profillal. Előnyei, hogy adott a település kulturális intézményhálózata a hozzá tartozó infrastruktúrával; másrészt programjai és tevékenysége, valamint a kialakított kommunikációs csatornák révén a civil szféra egy része már kötődik hozzá. Feladatkörébe sok civil szervezet tevékenysége és célkitűzése beleillenek, így – katalizátorként – a Művelődési Központ nagy segítséget jelenthet egy település civil életének felélénkítésében.

Másik lehetőség, hogy a civil szervezetek működésének megkönnyítésére, igényeik kielégítésére az Önkormányzat – esetleg pályázati pénzből -létrehozhatna Civil Házat, amely alkalmas lenne a civil szervezetek és programjaik befogadására.

b.) A civil hálózatépítés eszközeinek biztosítása

A fentebb említetteken túlmenően – szem előtt tartva az e-ügyintézés térhódítását – az Internet-elérhetőséggel rendelkező civil szervezetek adatbázisát folyamatosan frissítjük a gyors, hatékony és olcsóbb kommunikáció érdekében. Minden olyan információt, amely a civil szférát érintheti, ezen az úton is eljuttatunk feléjük. Természetesen a kapcsolat kétoldalú, napi szintű.

Mivel városunkban kevés szervezet rendelkezik saját honlappal, megszerveztük, hogy önkéntes bejelentkezés alapján, a legfontosabb tevékenységi jellemzőkkel, valamint elérhetőségekkel felkerülhessenek Szentes város hivatalos honlapjára. Erre a több szempontból is jelentős lépésre a könnyebb elérhetőség, forrásteremtés (1%-ok), marketingszempontok indítottak. A lehetőség folyamatos.

A továbbfejlesztés lehetőségei

A civil adatbázis a későbbiek folyamán a megfelelő engedélyek birtokában civil portállá fejleszthető, amelyen a közérdekű adatok mellett jogszabályok, aktuális pályázati információk, rendezvénynaptár, hírek mellett lehetőség nyílna az on-line kapcsolattartásra.

Addig is a helyi médiában állandó civil rovat megjelentetése célszerű lenne, kezdetben tartalmazhatná egy-egy civil szervezet bemutatkozását, ill. a civil szférára vonatkozó aktuális tájékoztató információk megjelentetésének biztosítana helyet.

c.) Pályázati tevékenység generálása

Képzéseket, egyeztető megbeszéléseket, konzorciumi üléseket szervezünk a sikeres pályázati tevékenység elősegítésének érdekében. Pályázatfigyelő tevékenységet végzünk, és az eredményeket közvetítjük a CivilPont és minden – adatbázisunkban szereplő – civil szervezet

felé. Intézményeink közül a Városi Könyvtár Kht. is támogatja a civil pályázati tevékenységet, biztosítja az infrastruktúrát és a pályázati szaktanácsadást.

d.) Civil érdekérvényesítés elősegítése

Az önkormányzat szoros együttműködést folytat a helyi civil szervezetekkel. 2005. januárjában a képviselő-testület elfogadta a Városi Civil Stratégiát. A benne foglalt fontos célok:

- a civil érdekképviselő megteremtése
- az egyes fórumok működtetése
- a civil szervezetek bevonása a döntések előkészítésébe.

Vállalta, hogy a civil érdekképviselő létrehozásához megteremti a szükséges feltételeket annak érdekében, hogy a civilek részt vehessenek az önkormányzati döntéshozatal folyamatában: véleményüket, álláspontjaikat kifejtthessék. A Jegyzői Iroda és a civil koordinátor közreműködésével 6 ágazati tanács és vezetőikből Városi Civil Tanács jött létre, melyek az Önkormányzat civil partnereiként működnek.

Lehetőség nyílik arra, hogy az ágazati tanácsok delegáltjai tanácskozási joggal részt vegyenek az önkormányzati bizottságok, a Városi Civil Tanács elnöke a képviselőtestület ülésein.

(Művelődési és Oktatási Bizottság: Gilicze Andrásné, Balogh Terézia; Városrendezési- és Fejlesztési Bizottság: Szabó Lajos; Ifjúsági és Sportbizottság: Tariné Lantos Piroska; Szociális és Egészségügyi Bizottság: dr. Szerb János; KT-ülés: Gilicze Andrásné). Az említetteken kívül a téma függvényében gyakran meghívást kapnak más, érintett civil szervezetek képviselői is az önkormányzati bizottsági ülésekre.

Az önkormányzat érdekelt abban, hogy ez a kapcsolat erősödjön. Ennek érdekében ösztönzi a különböző civil fórumok, kerekasztalok létrejöttét, melyek a közös munka terepei lehetnek. A városban már működő civil érdekérvényesítő csoportosulások a következők:

Szakmai alapon szerveződő fórumok

- Közművelődési Tanács

- létrejöttét a kulturális javak védelméről, a könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló tv. (82—83§) és a Szentés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 21/2000.(X.28.)KT. számú, a helyi közművelődési feladatok ellátásáról szóló rendelet szabályozza.
- 3 évre alakítható;
- szentesi székhelyű, közművelődési célú szervezetek hozhatják létre.
- Feladata: kulturális érdekérvényesítés és a közművelődési tevékenység összehangolása.

Véleményt nyilváníthat, és javaslatot tehet a város valamennyi közművelődést érintő kérdésében: pénzügyi támogatás felhasználásáról, költségvetési tervezetről, zárszámadásról.

Elősegíti a különböző szervezetek együttműködését.

A Közművelődési Tanács a napokban alakult újjá.

- Szociálpolitikai Kerekasztal

- 2004 óta működik, működését a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 58/B §, és a Szentés Város Önkormányzata Képviselő-testülete 24/1999.(IX.3.)KT. a szociális rászorultságtól függő pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló rendelete szabályozza.

- Tagjai: szociális intézmények vezetői, egyházak, nagycsaládosok, karitatív szervezetek.
- Feladata: a szociális szolgáltatásszervezési koncepcióban meghatározott feladatok megvalósulásának, végrehajtásának folyamatos figyelemmel kísérése, a szociális ellátó rendszer működésének véleményezése, továbbfejlesztésére javaslatok kidolgozása, a helyi

igények felmérése és közvetítése az önkormányzat felé. A város minden fontosabb, aktuális szociálpolitikai kérdésének áttekintése.

- Szentesi Ifjúsági és Diák Önkormányzat (SZIDÖK)

A SZIDÖK első megválasztására 1998. októberében került sor. A VE-GA és a város együttműködése 2000. év végén konkrét jogi formát öltött, Szentés Város Önkormányzata és a VE-GA Szövetség közhasznú támogatási szerződésében. Ennek keretében az Önkormányzat közéleti ifjúsági feladatainak ellátásáról a VE-GA Szövetség gondoskodik, az általa megbízott ifjúsági referens közreműködésével. Az ifjúsági referens kiemelt feladata a SZIDÖK illetve a SZIDÖK és a felnőtt önkormányzat közti kapcsolatok fejlesztése, menedzselése, valamint az, hogy segítse a SZIDÖK adaptációját a Polgármesteri Hivatal tevékenységébe. A SZIDÖK mint partner önkormányzat, önálló fejezetként került be a felnőtt önkormányzat SZMSZ-ébe.

- Szentés Városáért Civil Fórum

-1998. őszén alakult, civil kezdeményezésre.

- Tagjai: szakszervezetek és civil szervezetek.

- Céljaként a karitatív tevékenységet; a város életét, ezen keresztül a városlakók hangulatát meghatározó, civil közösségek által is befolyásolható döntésekben való alkotó részvételt határozta meg. Minden évben május elsejére és augusztus 20-ra városi szintű családi rendezvényt szerveznek, lakossági fórumokat tartanak, Zöld Figyelő Hálózatot hoztak létre, amely jelzőrendszerként működik a városban észlelt bárminemű visszaállás, rongálás vagy pl. szemetes hiánya miatti szemétdobálás esetén.

- Ifjúságsegítő kerekasztal

- Spontán civil kezdeményezésre jelenleg szerveződő csoport, melyben a Művelődési Iroda koordinátori szerepet lát el.

- Tagjai: Nyolc, ifjúsággal foglalkozó civil szervezet, melyek között egyaránt található a rendezvényszervezés, a közművelődés, a szociális és egészségügyi terület, a vallási közösségek területén tevékenykedő.

- Tevékenysége: startégiaalkotás, közös célok mentén pályázati összefogás a források minél nagyobb arányú lehívására, a város ifjúságának szervezett együttműködése.

A továbbfejlesztés lehetőségei:

Elő kell segíteni az ágazati tanácsok és a Városi Civil Tanács tevékenységének rendszerben működését. Utóbbi SZMSZ-ének és 2008. évi munkatervének elkészítése, valamint javaslatainak benyújtása a képviselő-testület és a bizottságok munkaterveihez esedékessé vált.

Összegzés: a Stratégiában a vizsgált időszakra előirányzott célok megvalósítása megtörtént.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és fogadja el.

Szentés, 2007. október 4.

Szűcs Lajos